

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

การผลิตหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกรในอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรีแบบมีพันธะสัญญา เป็นการผลิตเพื่อการส่งออกและในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งเป็นการผลิตที่ต้องอาศัยกำลังแรงงานคนเป็นหลัก ดังนั้นพื้นที่ที่ใช้ผลิตจึงไม่มากนัก จากการสำรวจเกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งต่อครัวเรือนเฉลี่ยเท่ากับ 2.42 ไร่ ซึ่งเป็นทั้งพื้นที่เช่าและพื้นที่ของตนเอง ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางการเงินในการลงทุนปลูกหน่อไม้ฝรั่ง โดยกำหนดจำนวนพื้นที่ปลูกหน่อไม้ฝรั่งในการวิเคราะห์เท่ากับ 2.42 ไร่ และเนื่องจากหน่อไม้ฝรั่งเป็นพืชที่ปลูกได้ครั้งเดียว สามารถเก็บเกี่ยวได้นานหลายปี ซึ่งจะแตกต่างจากพืชอื่นๆ อายุของหน่อไม้ฝรั่งที่เหมาะสมควรอยู่ในช่วง 3-5 ปี ซึ่งโดยทั่วไปหน่อไม้ฝรั่งที่ต้องเจริญเติบโตอยู่ในแปลงสามารถให้ผลผลิตเก็บเกี่ยวได้นาน 5-7 ปี (ใบเฟิร์น, 2543) แต่จากการสอบถามเกษตรกรในพื้นที่ที่ทำการศึกษพบว่าหน่อไม้ฝรั่งที่ปลูกนั้นควรจะมีอายุเก็บเกี่ยวเพียง 5 ปี ดังนั้นในการศึกษาถึงการลงทุนในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งจะใช้อายุหน่อไม้ฝรั่ง 5 ปี ที่เกษตรกรจะทำการรื้อลงทุนใหม่เป็นอายุของโครงการ

ก่อนจะทำการวิเคราะห์ดังกล่าวต้องทราบถึงโครงสร้างต้นทุนและรายได้จากการผลิตหน่อไม้ฝรั่งซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

โครงสร้างของต้นทุนและรายได้ของการลงทุนผลิตหน่อไม้ฝรั่ง

โครงสร้างของต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง

ค่าใช้จ่ายในการลงทุนผลิตหน่อไม้ฝรั่ง ขนาด 2.42 ไร่ ประกอบด้วยค่าใช้จ่าย 2 ประเภท คือ

1. ค่าใช้จ่ายหลักในการลงทุน (Investment Cost) เป็นค่าใช้จ่ายเบื้องต้นของการลงทุนในการพัฒนาการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง โดยจะครอบคลุมถึงส่วนที่มีผลกระทบต่อโครงการระยะยาว เช่น ค่าใช้จ่ายในการวางระบบน้ำ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรต่างๆ เป็นต้น

2. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ (Operating Cost) เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิต เช่น ค่าแรงงานในกิจกรรมต่างๆ ค่าวัสดุปัจจัยต่างๆ เช่น ค่าปุ๋ย ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าไฟฟ้า เป็นต้น รวมไปถึงค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรต่างๆ

ค่าใช้จ่ายหลักในการลงทุน (Investment Cost)

จากการสำรวจและสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ลงทุนผลิตหน่อไม้ฝรั่ง ค่าใช้จ่ายในการลงทุนมีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 17)

1. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร

1.1 รถไถเดินตาม ในการเตรียมดินสำหรับการผลิตหน่อไม้ฝรั่งเกษตรกรบางรายที่มีพื้นที่ในการผลิตไม่มากก็จะมีรถไถเดินตามเอง ซึ่งมีการเตรียมดินอย่างง่าย ๆ โดยการไถดินโดยใช้รถไถเดินตาม นอกจากนี้ยังตัดแปลงรถไถเดินตามมาใช้เป็นพาหนะขนหน่อไม้ฝรั่งไปจำหน่ายหรือขนปุ๋ยเคมีและปุ๋ยคอก โดยรถไถเดินตามมีมูลค่าเฉลี่ยเท่ากับ 28,000 บาท รถไถเดินตาม มีอายุการใช้งานเฉลี่ย 15 ปี

1.2 เครื่องปั้มน้ำ ระบบการให้น้ำหน่อไม้ฝรั่งเป็นการให้น้ำแบบสปริงเกอร์และจำเป็นต้องมีการกำหนดปริมาณการให้น้ำไม่ให้มากหรือน้อยจนเกินไป ดังนั้นเกษตรกรจึงจำเป็นต้องมีปั้มน้ำไว้คอยควบคุมการให้น้ำ โดยมูลค่าเฉลี่ยของปั้มน้ำของเกษตรกรเท่ากับ 4,600 บาท อายุการใช้งานเฉลี่ยของเครื่องปั้มน้ำเท่ากับ 15 ปี

1.3 ระบบสปริงเกอร์ ระบบสปริงเกอร์ประกอบด้วยท่อต่อพีวีซีและหัวสปริงเกอร์ ในการวางหัวสปริงเกอร์จากการสอบถามเกษตรกรพบว่า พื้นที่ 1 ไร่ จะใช้หัวสปริงเกอร์ประมาณ 80-90 หัว มูลค่าเฉลี่ยของระบบสปริงเกอร์เท่ากับ 9,600 บาท ระบบสปริงเกอร์มีอายุการใช้งานเฉลี่ยเท่ากับ 10 ปี

1.4 อุปกรณ์การพ่นสารเคมี จะมีทั้งแบบเครื่องพ่นสะพายหลังที่มีขนาด 20 ลิตร และเครื่องพ่นยาแบบถังเบนซิน ที่ต้องใช้น้ำมันเบนซินเวลาฉีดพ่นสารเคมีสำหรับกำจัดศัตรูพืช เช่น หนอน เพลี้ย เชื้อรา แมลงศัตรูพืช โดยมูลค่าเฉลี่ยของอุปกรณ์ฉีดพ่นแบบเครื่องพ่นสะพายหลัง

เท่ากับ 7,000 บาท มีอายุการใช้งานเฉลี่ยเท่ากับ 15 ปี และแบบเครื่องพ่นยาแบบถังเบนซิน เท่ากับ 12,000 บาท มีอายุการใช้งานเฉลี่ยเท่ากับ 20 ปี

1.5 เครื่องสูบน้ำ หน่อไม้ฝรั่งเป็นพืชผักที่ต้องการน้ำอย่างสม่ำเสมอตลอดทั้งปี โดยน้ำที่ใช้สำหรับการผลิตหน่อไม้ฝรั่งส่วนใหญ่เป็นน้ำที่มาจากแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น น้ำห้วย น้ำบาดาล บ่อขุด ดังนั้นในหน้าแล้งเกษตรกรจึงจำเป็นต้องมีเครื่องสูบน้ำเพื่อสูบน้ำเข้ามาเก็บไว้ใช้ โดยมูลค่าเฉลี่ยของเครื่องสูบน้ำเท่ากับ 20,000 บาท เครื่องสูบน้ำมีอายุการใช้งานเฉลี่ย 20 ปี

1.6 รถจักรยานยนต์ รถจักรยานยนต์มีไว้สำหรับขนส่งผลผลิตไปยังจุดรับซื้อและติดต่อข่าวสารที่เกี่ยวกับกิจกรรมในการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง โดยมูลค่าเฉลี่ยของรถจักรยานยนต์เท่ากับ 32,000 บาท รถจักรยานยนต์มีอายุการใช้งานเฉลี่ย 20 ปี

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (Operating Cost)

ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน เป็นค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งตลอดอายุโครงการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (จากการสำรวจ, 2548)

1. ค่าแรงงาน แรงงานที่ใช้ในกิจกรรมการผลิตประกอบด้วยแรงงานครอบครัวและแรงงานจ้าง โดยในการคำนวณค่าแรงงานจะใช้อัตราค่าจ้างเฉลี่ยเท่ากับ 120 บาทต่อวันคูณด้วยจำนวนวันงานเฉลี่ยของแรงงานรวมที่ใช้ในกิจกรรมต่างๆ โดยค่าแรงงานในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งประกอบด้วยแรงงานในกิจกรรมการผลิตดังนี้

1.1 แรงงานเพาะกล้า เกษตรกรมีวิธีการเพาะกล้า 2 วิธี คือการเพาะกล้างดุงดำและการเพาะกล้าในแปลงเพาะ โดยในการเพาะกล้าแต่ละวิธีต้องมีการปรับดินให้มีความสมบูรณ์ก่อนจะนำเมล็ดลงเพาะในถู หรือหว่านลงในแปลงเพาะ

1.2 แรงงานเตรียมดิน การเตรียมดินจะมีการไถ 2 ครั้ง เพื่อให้หน้าดินลึกและผสมคลุกเคล้าดินกับปุ๋ยที่ใส่ เพื่อความสมบูรณ์ของดิน นอกจากนี้การเตรียมดินจะต้องมีการยกร่องสำหรับไว้ปลูกกล้า โดยแต่ละร่องจะมีระยะห่าง 150 เซนติเมตร

1.3 แรงงานปลูก เกษตรกรจะเริ่มปลูกเมื่อต้นกล้ามีอายุประมาณ 2–3 เดือน โดยการปลูกจะมีการขุดหลุมปลูกลึกประมาณ 5–6 นิ้ว แล้วรองก้นหลุมที่จะปลูกด้วยปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยคอก

1.4 แรงงานให้น้ำ การให้น้ำหน่อไม้ฝรั่งจะให้วันละ 1 ครั้งในตอนเย็น การให้น้ำจะเป็นการให้น้ำโดยระบบสปริงเกอร์ โดยจะทยอยเปิดสปริงเกอร์ให้ครบทุกแถวในแปลงปลูกซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 1–2 ชั่วโมง

1.5 แรงงานใส่ปุ๋ย จะมีการใส่ปุ๋ยในทุกช่วงการผลิต โดยในแต่ละช่วงจะแตกต่างกัน ในช่วงการเก็บเกี่ยวหน่อ จะมีการใส่ปุ๋ย 3–4 ครั้งต่อเดือน ช่วงพักต้นจะใส่ 2 ครั้งต่อเดือน โดยปุ๋ยที่ให้ ได้แก่ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยเคมี และปุ๋ยชีวภาพ ซึ่งลักษณะการให้ปุ๋ยเกษตรกรจะทำการใส่ปุ๋ยบริเวณโคนต้น

1.6 แรงงานปราบศัตรูพืช ศัตรูพืชได้แก่ โรค แมลง และวัชพืช โดยการกำจัดโรคจะมีการฉีดยาทุกๆ 7–10 วันตลอดช่วงการผลิต สำหรับการกำจัดแมลงจะมีการฉีดเมื่อมีการระบาดของแมลงซึ่งมาน้อยแตกต่างกันในแต่ละช่วง และการกำจัดวัชพืชจะกำจัดโดยการใช้มือถอนวัชพืชทิ้ง

1.7 แรงงานพูนดินกลบโคนต้น เป็นวิธีการที่จำเป็นในการปลูกหน่อไม้ฝรั่ง เพราะสภาพดินที่ยุบตัวลงจากการเข้าไปทำงานของเกษตรกรในแปลงระหว่างการถอนเก็บเกี่ยวผลผลิต การพูนโคนต้นหน่อไม้ฝรั่งควรทำควบคู่ไปกับการใส่ปุ๋ยทุกครั้ง เพื่อเป็นการประหยัดแรงงาน และทำให้หน่อที่เกิดขึ้นใหม่มีความสมบูรณ์ และมีคุณภาพหน่อที่ดี

1.8 แรงงานตัดแต่งกอ หลังจากเก็บหน่อไม้ฝรั่ง 2 เดือน ต้นหน่อไม้ฝรั่งเริ่มโทรม ผลผลิตจะเริ่มลดลงและหน่อจะมีขนาดเล็กลงไปเรื่อยๆ จำเป็นต้องตัดแต่งต้นและพักต้นไว้ โดยการถอนแยกต้นที่เหลืองและโทรมเป็นโรคถูกแมลงรบกวนทิ้ง คัดเลือกต้นที่แข็งแรงไว้ 4–5 ต้นต่อกอเลี้ยงไว้เป็นต้นแม่

1.9 แรงงานเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวหน่อไม้ฝรั่งจะใช้วิธีดึงหน่อขึ้นมาจากดินหรือใช้มีดตัด ซึ่งช่วงเวลาในการเก็บเกี่ยวจะอยู่ในช่วง 06.00 – 09.00 จะใช้เวลาในการเก็บเกี่ยวประมาณ 2–3 ชั่วโมง โดยในช่วงเก็บเกี่ยวเกษตรกรจะเก็บเกี่ยวหน่อทุกวัน ซึ่งจะสามารถเก็บได้ประมาณ 2 เดือน

เกษตรกรจะเริ่มทำการพักต้น ระยะเวลาการพักต้น ประมาณ 1 เดือน เกษตรกรจึงจะเริ่มเก็บหน่อใหม่ได้อีกครั้ง

2. คำวัสดุ วัสดุที่ใช้ในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งมีดังนี้

2.1 ค่าเมล็ดพันธุ์ เมล็ดพันธุ์ที่เกษตรกรใช้ในการปลูกนั้นเป็นเมล็ดพันธุ์รื้อคิมพูฟ และพันธุ์รื้อคิมพูเรียล โดยสามารถซื้อได้จากแหล่งรับซื้อหน่อไม้ฝรั่งและเกษตรกรในท้องถิ่น หรือเกษตรกรบางรายเก็บเมล็ดพันธุ์จากไร่ตนเอง หรือจากไร่เพื่อนบ้าน การเพาะกล้ามีทั้งเพาะใส่ถุงดำและเพาะในแปลง ซึ่งการเพาะใส่ถุงดำจะใส่เมล็ดพันธุ์ประมาณ 1-3 เมล็ด สำหรับการเพาะกล้าในแปลงจะใช้วิธีการหว่าน ดังนั้นจากการสอบถามจากเกษตรกรพบว่ามูลค่าเฉลี่ยของเมล็ดพันธุ์ที่ใช้ในการเพาะกล้าหน่อไม้ฝรั่งมีค่าเท่ากับ 1,416.66 บาทต่อไร่

2.2 ปุ๋ยคอก จะมีการใส่ปุ๋ยคอกช่วงการเตรียมดิน และช่วงพักต้น ซึ่งปริมาณปุ๋ยที่ใส่ในแต่ละช่วงจะแตกต่างกัน ปุ๋ยคอกที่เกษตรกรนิยมใช้ คือ ปุ๋ยขี้ไก่ หรือขี้วัว โดยปริมาณที่ใช้เฉลี่ยตั้งแต่ปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 มีค่าอยู่ระหว่าง 1,041.67-5,000 กิโลกรัมต่อไร่

2.3 ปุ๋ยชีวภาพ เป็นปุ๋ยอีกชนิดหนึ่งที่เกษตรกรนิยมใช้ในการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้ปุ๋ยชีวภาพในช่วงพักต้น ปริมาณเฉลี่ยของปุ๋ยชีวภาพที่เกษตรกรใช้ตั้งแต่ปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 มีค่าระหว่าง 166.67- 1,250 กิโลกรัมต่อไร่

2.4 ปุ๋ยเคมี เกษตรกรทุกรายมีการใช้ปุ๋ยเคมีในการปลูกหน่อไม้ฝรั่ง สูตรที่นิยมใช้คือ สูตรเสมอ เช่น 15-15-15, 16-16-16, 19-19-19 และสูตร 15-5-20, 21-7-14 เกษตรกรตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อเร่งการเจริญเติบโตและคุณภาพของผลผลิต โดยปริมาณเฉลี่ยของปุ๋ยสูตรเสมอที่เกษตรกรใช้ ตั้งแต่ปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 มีค่าระหว่าง 325 - 655 กิโลกรัมต่อไร่ สูตร 15-5-20 ตั้งแต่ปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 มีค่าระหว่าง 111.67-295.83 กิโลกรัมต่อไร่ และสูตร 21-7-14 ตั้งแต่ปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 มีค่าระหว่าง 128.33 - 270.83 กิโลกรัมต่อไร่

2.5 สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช เกษตรกรใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดโรค และแมลง โดยสารเคมีที่นิยมใช้มีทั้งชนิดผงและชนิดน้ำ ได้แก่ คาเบนดาซิม ไດเทนเอ็ม อาร์คาบอล การใช้สารป้องกันกำจัดโรคจะต้องมีการฉีดพ่นทุก 7-10 วัน ตลอดช่วงการผลิต ส่วนการใช้สารป้องกัน

กำจัดแมลงขึ้นอยู่กับการระบาดของศัตรูพืช การใช้สารเคมีต่างๆ ปริมาณสารที่ใช้จะแตกต่างกัน โดยปริมาณเฉลี่ยของสารเคมีที่ใช้ป้องกันกำจัดโรคเท่ากับ 300 ซีซีต่อน้ำ 200 ลิตรต่อไร่ และ ปริมาณเฉลี่ยของสารเคมีที่ใช้ป้องกันกำจัดแมลงเท่ากับ 100 กรัมต่อน้ำ 200 ลิตร

2.6 ฮอร์โมน เกษตรกรจะใช้ฮอร์โมนในการเร่งผลผลิต เช่น ฮอร์โมนแคลเซียม, แมกนีเซียม ปริมาณที่ใช้ฉีดแต่ละครั้ง 30–50 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตรต่อไร่ การใช้ฮอร์โมนจะมีการฉีด พ่นทุก 7–10 วัน

2.7 แกลบ ในระยะพักต้นเกษตรกรนิยมใช้ปุ๋ยคอกและแกลบ เพื่อใช้ปรับปรุง คุณสมบัติของดินและเพิ่มความชุ่มชื้นให้แก่ผิวดิน เนื่องจากหน่อไม้ฝรั่งเป็นพืชอายุยาว เมื่อปลูก และเก็บเกี่ยวผลผลิตไปทุกๆ 2 เดือน สภาพดินในแปลงปลูกจะยุบตัวลงทำให้รากหน่อไม้ฝรั่งต้น จะไม่มีประสิทธิภาพในการหาอาหาร และโอกาสต้นล้มง่าย จากการสำรวจพบว่าเกษตรกรนิยมใช้ ขี้ไก่แกลบหรือแกลบดิบ ในอัตราเฉลี่ย 1 ตันต่อไร่

2.8 ค่าไฟฟ้า เป็นค่าไฟฟ้าที่ใช้กับปั๊มน้ำที่ใช้ควบคุมการให้น้ำ โดยระบบสปริงเกอร์ ซึ่งในแต่ละปีจะมีค่าแตกต่างกันไป ซึ่งในหน้าแล้งค่าไฟฟ้าจะสูงกว่าปกติ เมื่อคิดเป็นค่าไฟฟ้า เฉลี่ยในแต่ละปีตั้งแต่ปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 พบว่าค่าไฟฟ้าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 888.33–1,630 บาทต่อไร่

2.9 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นค่าน้ำมันที่เกิดจากการใช้เครื่องฉีดพ่นยากำจัดศัตรูพืช ค่าน้ำมันจากการใช้รถจักรยานยนต์นำผลผลิตไปส่งยังจุดรับซื้อ และค่าน้ำมันจากการใช้เครื่องสูบน้ำต่อไปยังปั๊มน้ำเพื่อใช้กับระบบสปริงเกอร์ จากการสำรวจพบว่าค่าน้ำมันเชื้อเพลิงตั้งแต่ปีที่ 1 ถึง ปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2,015.33–3,331.33 บาทต่อไร่

3. ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร เกษตรกรจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมและ บำรุงรักษาอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ เฉลี่ยเท่ากันทุก ๆ ปี (ตารางที่ 17) ดังนี้

3.1 ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมและบำรุงรักษา รถไถเดินตาม เกษตรกรจะต้องซ่อมแซม และบำรุงรักษาเฉลี่ยเท่ากับ 723.00 บาทต่อปี

3.2 ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมและบำรุงรักษา เครื่องปั้มน้ำ เกษตรกรจะต้องซ่อมแซมและบำรุงรักษาเฉลี่ยเท่ากับ 249.67 บาทต่อปี

3.3 ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมและบำรุงรักษา ระบบสปริงเกอร์ เกษตรกรจะต้องซ่อมแซมและบำรุงรักษาเฉลี่ยเท่ากับ 353.33 บาทต่อปี

3.4 ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมและบำรุงรักษา อุปกรณ์ฉีดพ่นแบบถังโยกและแบบถังเบนซิน เกษตรกรจะต้องซ่อมแซมและบำรุงรักษาเฉลี่ยเท่ากับ 207.14 บาท/ปี และ 321.67 บาทต่อปีตามลำดับ

3.5 ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมและบำรุงรักษา เครื่องสูบน้ำ เกษตรกรจะต้องซ่อมแซมและบำรุงรักษาเฉลี่ยเท่ากับ 560.00 บาทต่อปี

3.6 ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมและบำรุงรักษา รถจักรยานยนต์ เกษตรกรจะต้องซ่อมแซมและบำรุงรักษาเฉลี่ยเท่ากับ 648.33 บาทต่อปี

4. ค่าเช่าที่ดิน เกษตรกรที่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองจะมีการลงทุน โดยวิธีเช่าที่ดินซึ่งจัดเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน โดยในพื้นที่ที่ทำการศึกษามีค่าเช่าที่ดินเฉลี่ย 1,000 บาทต่อไร่ต่อปี

องค์ประกอบของรายได้ในการลงทุนผลิตหน่อไม้ฝรั่ง

องค์ประกอบของรายได้หรือผลประโยชน์จากการลงทุนมี 2 ประเภทคือ รายได้จากการผลิตหน่อไม้ฝรั่งและมูลค่าซากและมูลค่างเหลือเมื่อครบกำหนดอายุโครงการ

รายได้จากการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง

ปริมาณผลผลิต

เกษตรกรเริ่มเก็บผลผลิตเมื่อหน่อไม้ฝรั่งมีอายุได้ 6-8 เดือน โดยในช่วงแรกผลผลิตที่เก็บได้ไม่มากนัก เนื่องจากต้นหน่อไม้ฝรั่งยังไม่เจริญเติบโตเต็มที่ และในปีต่อมาผลผลิตจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และจะมากสุดในปีที่ 3 หลังจากนั้นจะลดลงเรื่อยๆ โดยเกษตรกรจะเก็บผลผลิตครั้งละ 2 เดือนทำการพักต้น 1 เดือน ดังนั้นในปีที่ 2 ถึงปีที่ 5 เกษตรกรจะเก็บเกี่ยวผลผลิต 8 เดือนต่อปี ซึ่งปริมาณผลผลิตเฉลี่ยในปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 เท่ากับ 933.86 3,124.37 3,572.26 3,311.11 และ 2,894.10 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ (ตารางที่ 14) สำหรับแต่ละปีผลผลิตที่ได้จะได้แยกตามเกรด ที่กำหนดราคาไว้ตามสัญญา โดยพบว่าในแต่ละปี เกรด S ความยาว 20 ซม. จะมีปริมาณผลผลิตมากที่สุด โดยเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ปี จะมีจำนวน 4,445.45 กิโลกรัมหรือร้อยละ 32.13 ของผลผลิตทั้งหมด รองลงมาคือเกรด A ความยาว 25 ซม. เกรด A ความยาว 20 ซม. เกรด A บานความยาว 25 ซม. ให้ผลผลิต 3,461.20 1,231.82 และ 1,005.82 กิโลกรัมและคิดเป็นร้อยละ 25.02 8.90 7.27 ตามลำดับ ที่เหลือจะเป็นชนิดตกเกรด โดยตกเกรด Z (ฝอย) จะให้ผลผลิตมากที่สุด รองลงมาคือตกเกรด B และตกเกรด A โดยให้ผลผลิต 2,144.50 793.74 และ 753.17 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.50 5.74 และ 5.44 ตามลำดับ (ตารางที่ 15)

ราคาผลผลิต

ในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งแบบมีสัญญา จะมีการขายตามเกรดของหน่อไม้ฝรั่งที่เกษตรกรผลิตได้ เนื่องจากการผลิตดังกล่าวเป็นการผลิตเพื่อการส่งออก ซึ่งบริษัทรับซื้อได้มีการกำหนดคุณภาพของหน่อไม้ฝรั่งทำให้ราคาในแต่ละเกรดแตกต่างกันตามคุณภาพ ราคาที่เกษตรกรได้รับในแต่ละปีจะไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับราคากลางระหว่างบริษัทผู้รับซื้อและเกษตรกร ซึ่งจะทำให้การตกลงเป็นปีต่อปี ดังนั้นราคาที่เกษตรกรได้รับจะเป็นราคาตามเกรดที่ได้ทำการตกลงไว้ตามสัญญา โดยราคาที่รับจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี จากการสำรวจราคาหน่อไม้ฝรั่งที่เกษตรกรได้รับ ในปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 จำแนกตามเกรดได้ดังนี้ เกรด A ความยาว 25 ซม. ราคา 60 บาท เกรด A ความยาว 20 ซม. ราคา 40 บาท เกรด A บาน 25 ซม. ราคา 46 บาท เกรด S 20 ซม. ราคา 32 บาท เกรด A ตกเกรด ราคา 25 บาท เกรด B ตกเกรด ราคา 15 บาท เกรด Z (ฝอย) ราคา 4 บาท (ภาคผนวก ข เอกสารสัญญาหมายเลข 2)

ตารางที่ 14 ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยของเกษตรกรในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งช่วงระยะเวลา 5 ปี
จังหวัดกาญจนบุรี

(หน่วย : กิโลกรัมต่อไร่)

เกรด หน่อไม้ฝรั่ง	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
เกรด A ตูม 25 ซม.	193.69	794.11	966.38	806.29	700.73
เกรด A ตูม 20 ซม.	86.47	293.06	313.50	300.96	237.83
เกรด A บาน 25 ซม.	72.57	232.33	264.98	245.28	190.66
เกรด S 20 ซม.	202.05	1,012.20	1,154.07	1,131.91	945.22
เกรด A ตกเกรด	127.83	148.67	166.67	156.67	153.33
เกรด B ตกเกรด	121.08	161.33	173.33	170.00	168.00
เกรด Z (ฝอย)	130.17	482.67	533.33	500.00	498.33
รวม	933.86	3,124.37	3,572.26	3,311.11	2,894.10

ที่มา: จากการสำรวจ

ตารางที่ 15 ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยของการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง ปีที่ 1-5 จังหวัดกาญจนบุรี

(หน่วย : กิโลกรัมต่อไร่)

เกรดหน่อไม้ฝรั่ง	จำนวน (กิโลกรัม)	ร้อยละ
เกรด A ตูม 25 ซม.	3,461.20	25.02
เกรด A ตูม 20 ซม.	1,231.82	8.90
เกรด A บาน 25 ซม.	1,005.82	7.27
เกรด S 20 ซม.	4,445.45	32.13
เกรด A ตกเกรด	753.17	5.44
เกรด B ตกเกรด	793.74	5.74
เกรด Z (ฝอย)	2,144.50	15.50
รวม	13,835.70	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

ตารางที่ 16 รายได้เฉลี่ยของการผลิตหน่อไม้ฝรั่งชนิดหน่อเขียว จังหวัดกาญจนบุรี

(หน่วย : บาทต่อไร่)

เกรด หน่อไม้ฝรั่ง	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
เกรด A ตูม 25 ซม.	11,621.40	47,646.60	57,982.80	48,377.40	42,043.80
เกรด A ตูม 20 ซม.	3,458.80	11,722.40	12,540.00	12,038.40	9,513.20
เกรด A บาน 25 ซม.	3,338.22	10,687.18	12,189.08	11,282.88	8,770.36
เกรด S 20 ซม.	6,465.60	32,390.40	36,930.24	36,221.12	30,247.04
เกรด A ตกเกรด	3,195.75	3,716.75	4,166.75	3,916.75	3,833.25
เกรด B ตกเกรด	1,816.20	2,419.95	2,599.95	2,550.00	2,520.00
เกรด Z (ฝอย)	520.68	1,930.68	2,133.32	2,000.00	1,993.32
รวม	30,416.65	110,513.96	128,542.10	116,386.55	98,920.97

ที่มา: จากการสำรวจ

มูลค่าซากและมูลค่าคงเหลือเมื่อครบกำหนดอายุโครงการ

ในการวิเคราะห์มูลค่าซากและมูลค่าคงเหลือของทรัพย์สินทุน เช่นเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรต่างๆ ที่ใช้ในการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง ได้กำหนดอายุโครงการไว้ที่ 5 ปี และในการคิดค่าเสื่อมราคาของเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรต่างๆ จะใช้วิธีคิดค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินแบบเส้นตรง โดยคิดตามอายุการใช้งานของอุปกรณ์การเกษตรในแต่ละประเภท ดังนั้นหลังจากสิ้นสุดอายุการใช้งานแล้วเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ดังกล่าวจะไม่มีมูลค่าซากเหลืออยู่ อย่างไรก็ตามเมื่อสิ้นสุดโครงการในปีที่ 5 แล้วหากเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรรายการใดยังไม่หมดอายุการใช้งานเกษตรกรสามารถนำไปขายเพื่อเป็นรายได้ในปีสุดท้ายของโครงการ

มูลค่าเครื่องมือและอุปกรณ์

จากการศึกษาและคำนวณมูลค่าซากและมูลค่าคงเหลือรวมทั้งหมดของเครื่องมือและอุปกรณ์เมื่อสิ้นสุดโครงการจะได้เท่ากับ 81,366.65 บาท โดยมูลค่าของเครื่องมือและอุปกรณ์แต่ละชนิดสามารถคำนวณได้จากมูลค่าของเครื่องมือและอุปกรณ์ชนิดนั้นที่ซื้อเข้ามาเมื่อเริ่มโครงการลบด้วยค่าเสื่อมของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ตลอดอายุโครงการ ดังรายละเอียดในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 มูลค่าทรัพย์สินคงเหลือ ค่าซ่อมแซมเฉลี่ย และค่าเสื่อมราคาเฉลี่ยของเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรของเกษตรกรตัวอย่างผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่ง ในจังหวัดกาญจนบุรี

รายการ	มูลค่า ทรัพย์สิน (บาท)	อายุการ ใช้งาน (ปี)	มูลค่า ซาก (บาท)	ค่าเสื่อม ราคาต่อปี (บาท)	มูลค่า ทรัพย์สิน คงเหลือ (บาท)	ค่าซ่อม แซมเฉลี่ย (บาทต่อปี)
รถไถเดินตาม	28,000.00	15	3,000.00	1,666.67	19,666.65	723.00
เครื่องพ่นยา	7,000.00	15	-	466.67	4,666.65	207.14
แบบถังโยก						
เครื่องพ่นยา	12,000.00	20	500.00	575.00	9,125.00	321.67
แบบถังเบนซิน						
เครื่องปั้มน้ำ	4,600.00	15	500.00	273.33	3,233.35	249.67
เครื่องสูบน้ำ	20,000.00	20	1,000.00	950.00	15,250.00	560.00
สปริงเกอร์	9,600.00	10	-	960.00	4,800.00	353.33
รถจักรยานยนต์	32,000.00	20	2,500.00	1,475.00	24,625.00	648.33
รวม				6,366.67	81,366.65	3,063.14
เฉลี่ย/ปี/ไร่				2,630.86		1,265.76

หมายเหตุ: การคำนวณค่าเสื่อมราคาแบบเส้นตรง (มูลค่าทรัพย์สิน – มูลค่าซาก)

อายุการใช้งาน

ที่มา: จากการคำนวณ

จากรายละเอียดของโครงสร้างต้นทุนและรายได้ของการปลูกหน่อไม้ฝรั่งดังกล่าวข้างต้น จะนำไปวิเคราะห์ต้นทุน รายได้และกำไรเฉลี่ยต่อไร่เป็นรายปี ซึ่งทำให้ทราบการลงทุนระยะสั้น และวิเคราะห์ผลตอบแทนทางการเงินในการลงทุนทั้งโครงการที่มีอายุ 5 ปี ซึ่งทำให้ทราบการลงทุนในระยะยาว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ต้นทุน รายได้ และกำไรของการผลิตหน่อไม้ฝรั่งเฉลี่ยต่อไร่ เป็นรายปี

การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตหน่อไม้ฝรั่งเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดอายุโครงการ 5 ปี โดยต้นทุนผลตอบแทนในแต่ละปีจะมีค่าแตกต่างกัน เพื่อให้ทราบรายละเอียดชัดเจนเป็นรายปี จึงทำการศึกษาด้านต้นทุนทุกปีตั้งแต่ปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 และเฉลี่ยทั้งหมดซึ่งประกอบด้วยต้นทุนคงที่ และต้นทุนผันแปร ดังรายละเอียดคือ

1. ต้นทุนคงที่

ต้นทุนคงที่ คือต้นทุนการผลิตหน่อไม้ฝรั่งที่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณผลผลิต ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการใช้ปัจจัยคงที่ในการผลิต หรือไม่สามารถเปลี่ยนแปลงปริมาณการใช้ภายในระยะเวลาของการผลิตประกอบด้วย

1.1 ค่าใช้ที่ดิน การคิดค่าใช้ที่ดินจะประเมินให้เท่ากับอัตราค่าเช่าที่ดินในท้องถิ่นนั้น โดยกรณีที่เป็นที่ดินของตนเอง ค่าภาษีที่ดินจัดเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด และต้องนำไปหักออกจากค่าเช่าที่ดิน ค่าใช้จ่ายส่วนที่เหลือจึงเป็นค่าใช้ที่ดินในส่วนที่ไม่เป็นเงินสด

1.2 ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์คงทน เป็นการประเมินค่าใช้จ่ายสำหรับการใช้ทรัพย์สินฟาร์มในการผลิตผลิตผลชนิดใดชนิดหนึ่งในฤดูการผลิตหนึ่ง ๆ คำนวณโดยวิธีเส้นตรง

1.3 ค่าดอกเบี้ยหรือค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนในเครื่องมืออุปกรณ์คงทน กล่าวคือถ้าเกษตรกรใช้เงินลงทุนของตนเองมาซื้อ ก็จำเป็นต้องคิดค่าเสียโอกาสให้กับเงินลงทุนนั้นหรือถือเป็นค่าใช้จ่ายไม่เป็นเงินสด

2. ต้นทุนผันแปรคือ ต้นทุนการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง ที่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณของผลผลิตเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้ปัจจัยผันแปรในการผลิต ซึ่งประกอบด้วย

2.1 ค่าแรงงาน ได้แก่ ค่าแรงงานในการปลูก ค่าแรงงานในการดูแลรักษา ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว

2.2 ค่าวัสดุ ได้แก่ ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าปุ๋ยเคมี ปุ๋ยคอก ปุ๋ยชีวภาพ ค่าสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและค่าอุปกรณ์การเกษตรที่มีค่าต่ำและให้ถือว่าอุปกรณ์เหล่านั้นหมดสภาพ หรือมีอายุการใช้งานปีเดียว

2.3 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร ค่าไถดิน ค่าดอกเบี้ย หรือค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน

ต้นทุนการผลิตหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกรตัวอย่างในจังหวัดกาญจนบุรี ปีเพาะปลูก 2547/48

ต้นทุนการผลิตปีที่ 1

ต้นทุนการผลิตหน่อไม้ฝรั่งในปีที่ 1 โดยภาพรวม (ตารางที่ 18) จะเห็นได้ว่า ต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย 47,466.74 บาทต่อไร่ โดยเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 28,079.36 บาทต่อไร่ และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 19,387.38 บาทต่อไร่ จากต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ยประกอบด้วย

ต้นทุนคงที่ทั้งหมดเฉลี่ย ซึ่งมาจากค่าใช้ที่ดิน ค่าภาษีที่ดิน ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนระยะยาวรวมเป็นเงิน 5,743.11 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.10 ของต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย ทั้งนี้เป็นต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 5.00 บาทต่อไร่ และเป็นต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 5,738.11 บาทต่อไร่

ต้นทุนผันแปรทั้งหมดเฉลี่ย 41,723.63 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 87.90 ของต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย ทั้งนี้เป็นต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 28,074.36 บาทต่อไร่ ซึ่งมีค่ามากกว่าต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด โดยต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 13,649.27 บาทต่อไร่

ในต้นทุนผันแปรเฉลี่ยมีส่วนของค่าแรงงานในการเพาะกล้าถึงเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 18,683.01 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 39.36 ของต้นทุนรวมทั้งหมด และค่าวัสดุการเกษตร เช่น ค่าเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ แกลบ สารเคมีปราบศัตรูพืช สอร์โม่ เป็นต้น เฉลี่ย 21,079.26 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 44.41 ของต้นทุนรวมทั้งหมด ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่มากที่สุดในการปลูกหน่อไม้ฝรั่ง เนื่องจากปีที่ 1 จะต้องมีค่าใช้จ่ายในการซื้อวัสดุการเกษตรมาก และพบว่าค่าใช้จ่ายที่มากที่สุดนั้นคือ ค่าปุ๋ยเคมี คิดเป็นร้อยละ 18.21 ของต้นทุนรวมทั้งหมด และค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าไถดิน ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนระยะสั้น เฉลี่ย 1,961.36 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.13 ของต้นทุนรวมทั้งหมด

ตารางที่ 18 โครงสร้างต้นทุนการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง อายุ 1 ปี ของเกษตรกรจังหวัดกาญจนบุรี

(หน่วย : บาทต่อไร่)				
รายการ	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
ต้นทุนผันแปร				
1. ค่าแรงงาน				
1.1 เพาะต้นกล้า	400.00	646.67	1,046.67	2.21
1.2 เตรียมดิน	440.00	590.00	1,030.00	2.17
1.3 ปลุก	320.00	480.00	800.00	1.69
1.4 ทำสปริงเกอร์	240.00	393.33	633.33	1.33
1.5 ใส่ปุ๋ย	241.00	300.67	541.67	1.14
1.6 ฉีดยาปราบศัตรูพืช	190.00	221.33	411.33	0.87
1.7 ถอนหญ้า พรวนดิน	800.00	2,087.50	2,887.50	6.08
1.8 ปักไม้กั้นล้ม	200.00	366.67	566.67	1.19
1.9 ให้น้ำ	0.00	2,787.50	2,787.50	5.87
1.10 พูนโคน	540.00	556.67	1,096.67	2.31
1.11 ตัดแต่งกอ	356.67	500.00	856.67	1.80
1.12 เก็บเกี่ยว	2,300.00	3,725.00	6,025.00	12.69
รวม	6,027.67	12,655.34	18,683.01	39.36
2. ค่าวัสดุ				
2.1 ค่าเมล็ดพันธุ์	1,083.33	333.33	1,416.66	2.98
2.2 ค่าปุ๋ยคอก	1,900.00	350.00	2,250.00	4.74
2.3 ค่าปุ๋ยชีวภาพ	1,066.67	-	1,066.67	2.25
2.4 ค่าปุ๋ยเคมี	8,646.04	-	8,646.04	18.21
2.5 ค่าสารเคมีปราบศัตรูพืช	837.79	-	837.79	1.77
2.6 ค่าแกลบ	2,088.83	-	2,088.83	4.40
2.7 ค่าฮอร์โมนพืช	745.03	-	745.03	1.57
2.8 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	2,015.33	-	2,015.33	4.25
2.9 ค่าไฟฟ้า	888.83	-	888.83	1.87
2.10 ค่าไม้รวกและเชือกกันล้ม	1,124.58	-	1,124.58	2.37
รวม	20,395.93	683.33	21,079.26	44.41

ตารางที่ 18 (ต่อ)

(หน่วย : บาทต่อไร่)

รายการ	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
3. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ				
3.1 ค่าไถดิน	385.00	-	385.00	0.81
3.2 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	1,265.76	-	1,265.76	2.67
3.3 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนระยะสั้น	-	310.60	310.60	0.65
รวม	1,650.76	310.60	1,961.36	4.13
รวมต้นทุนผันแปร	28,074.36	13,649.27	41,723.63	87.90
ต้นทุนคงที่				
1. ค่าภาษีที่ดิน	5.00	-	5.00	0.01
2. ค่าใช้ที่ดิน/ค่าเช่าที่ดิน	-	995.00	995.00	2.10
3. ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	2,630.86	2,630.86	5.54
4. ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนระยะยาว	-	2,112.25	2,112.25	4.45
รวมต้นทุนคงที่	5.00	5,738.11	5,743.11	12.10
รวมต้นทุนทั้งหมดต่อไร่	28,079.36	19,387.38	47,466.74	100.00
ที่มา: จากการคำนวณ				

ต้นทุนการผลิตปีที่ 2

ต้นทุนการผลิตหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกรตัวอย่างในปีที่ 2 โดยภาพรวม (ตารางที่ 19) จะเห็นได้ว่า ต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย 63,078.63 บาทต่อไร่ โดยเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 36,625.54 บาทต่อไร่ และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 26,426.09 บาทต่อไร่ จากต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ยประกอบด้วย

ต้นทุนคงที่ทั้งหมดเฉลี่ย ซึ่งมาจากค่าใช้ที่ดิน ค่าภาษีที่ดิน ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรและค่าเสียโอกาสเงินลงทุนระยะยาวรวมเป็นเงิน 5,743.11 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.10 ของต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย ทั้งนี้เป็นต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 5.00 บาทต่อไร่ และเป็นต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 5,738.11 บาทต่อไร่

ต้นทุนผันแปรทั้งหมดเฉลี่ย 57,335.52 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 90.90 ของต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย ทั้งนี้เป็นต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 36,647.54 บาทต่อไร่ ซึ่งมีค่ามากกว่าต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด โดยต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 20,687.98 บาทต่อไร่

ในต้นทุนผันแปรเฉลี่ยของปีที่ 2 นี้ มีส่วนของค่าแรงงานในการใส่ปุ๋ยถึงเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 29,638.32 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 46.99 ของต้นทุนรวมทั้งหมด ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่มากที่สุดในการปลูกหน่อไม้ฝรั่ง เนื่องจากหน่อไม้ฝรั่งเป็นพืชผักที่ต้องดูแลเอาใจใส่อย่างมากกิจกรรมที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดคือกิจกรรมการเก็บเกี่ยว คิดเป็นร้อยละ 25.18 ของต้นทุนรวมทั้งหมด และค่าวัสดุการเกษตร เช่น ค่าเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ แกลบ สารเคมีปราบศัตรูพืช ฮอร์โมน เป็นต้น เฉลี่ย 26,004.62 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 41.23 ของต้นทุนรวมทั้งหมด และค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนระยะสั้น เฉลี่ย 1,692.58 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.68 ของต้นทุนรวมทั้งหมด

ตารางที่ 19 โครงสร้างต้นทุนการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง อายุ 2 ปี ของเกษตรกรจังหวัดกาญจนบุรี

(หน่วย : บาทต่อไร่)

รายการ	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
ต้นทุนผันแปร				
1. ค่าแรงงาน				
1.1 เพาะต้นกล้า	-	-	-	-
1.2 เตรียมดิน	-	-	-	-
1.3 ปลุก	-	-	-	-
1.4 ทำสปริงเกอร์	-	-	-	-
1.5 ใส่ปุ๋ย	432.00	500.00	932.00	1.48
1.6 ฉีดยาปราบศัตรูพืช	200.00	332.00	532.00	0.84
1.7 ถอนหญ้า พรวนดิน	1,344.00	2,624.00	3,968.00	6.29
1.8 ปักไม้กั้นล้ม	55.33	157.33	212.66	0.34
1.9 ให้น้ำ	0.00	4,350.50	4,350.50	6.90
1.10 พูนโคน	520.00	952.00	1,472.00	2.33
1.11 ตัดแต่งกอ	1,013.33	1,277.33	2,290.66	3.63
1.12 เก็บเกี่ยว	6,000.00	9,880.50	15,880.50	25.18
รวม	9,564.66	20,073.66	29,638.32	46.99
2. ค่าวัสดุ				
2.1 ค่าเมล็ดพันธุ์	-	-	-	-
2.2 ค่าปุ๋ยคอก	2,625.00	187.50	2,812.50	4.46
2.3 ค่าปุ๋ยชีวภาพ	2,566.67	-	2,566.67	4.07
2.4 ค่าปุ๋ยเคมี	10,550.08	-	10,550.08	16.73
2.5 ค่าสารเคมีปราบศัตรูพืช	1,266.71	-	1,266.71	2.01
2.6 ค่าเกลบ	2,604.00	-	2,604.00	4.13
2.7 ค่าฮอร์โมนพืช	870.00	-	870.00	1.38
2.8 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	2,921.33	-	2,921.33	4.63
2.9 ค่าไฟฟ้า	1,580.00	-	1,580.00	2.50
2.10 ค่าไม้รวกและเชือกกั้นล้ม	833.33	-	833.33	1.32
รวม	25,817.12	187.50	26,004.62	41.23

ตารางที่ 19 (ต่อ)

(หน่วย : บาทต่อไร่)

รายการ	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
3. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ				
3.1 ค่าไถดิน	-	-	-	-
3.2 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	1,265.76	-	1,265.76	2.01
3.3 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนระยะสั้น	-	426.82	426.82	0.68
รวม	1,265.76	426.82	1,692.58	2.68
รวมต้นทุนผันแปร	36,647.54	20,687.98	57,335.52	90.90
ต้นทุนคงที่				
1. ค่าภาษีที่ดิน	5.00	-	5.00	0.01
2. ค่าใช้ที่ดิน/ค่าเช่าที่ดิน	-	995.00	995.00	1.58
3. ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	2,630.86	2,630.86	4.17
4. ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนระยะยาว	-	2,112.25	2,112.25	3.35
รวมต้นทุนคงที่	5.00	5,738.11	5,743.11	9.10
รวมต้นทุนทั้งหมดต่อไร่	36,652.54	26,426.09	63,078.63	100.00

ที่มา: จากการคำนวณ

ต้นทุนการผลิตปีที่ 3

ต้นทุนการผลิตหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกรตัวอย่างในปีที่ 3 โดยภาพรวม (ตารางที่ 20) จะเห็นได้ว่า ต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย 68,978.87 บาทต่อไร่ โดยเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 41,747.18 บาทต่อไร่ และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 27,231.69 บาทต่อไร่ จากต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ยประกอบด้วย

ต้นทุนคงที่ทั้งหมดเฉลี่ย ซึ่งมาจากค่าใช้ที่ดิน ค่าภาษีที่ดิน ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรและค่าเสียโอกาสเงินลงทุนระยะยาวรวมเป็นเงิน 5,743.11 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.33 ของต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย ทั้งนี้เป็นต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 5.00 บาทต่อไร่ และเป็นต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 5,738.11 บาทต่อไร่

ต้นทุนผันแปรทั้งหมดเฉลี่ย 63,235.76 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 91.67 ของต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย ทั้งนี้เป็นต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 41,742.18 บาทต่อไร่ ซึ่งมีค่ามากกว่าต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด โดยต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 21,493.58 บาทต่อไร่

ในต้นทุนผันแปรเฉลี่ยของปีที่ 3 นี้ มีส่วนของค่าแรงงานในการใส่ปุ๋ยถึงเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 32,390.17 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 46.96 ของต้นทุนรวมทั้งหมด ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่มากที่สุดในการปลูกหน่อไม้ฝรั่ง กิจกรรมที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดคือกิจกรรมการเก็บเกี่ยว คิดเป็นร้อยละ 26.09 ของต้นทุนรวมทั้งหมด และค่าวัสดุการเกษตร เช่น ค่าเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ แกลบ สารเคมีปราบศัตรูพืช ฮอร์โมน เป็นต้น เฉลี่ย 29,109.09 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 42.20 ของต้นทุนรวมทั้งหมด และค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนระยะสั้น เฉลี่ย 1,736.50 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.52 ของต้นทุนรวมทั้งหมด

ตารางที่ 20 โครงสร้างต้นทุนการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง อายุ 3 ปี ของเกษตรกรจังหวัดกาญจนบุรี

(หน่วย : บาทต่อไร่)				
รายการ	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
ต้นทุนผันแปร				
1. ค่าแรงงาน				
1.1 เพาะต้นกล้า	-	-	-	-
1.2 เตรียมดิน	-	-	-	-
1.3 ปลุก	-	-	-	-
1.4 ทำสปริงเกอร์	-	-	-	-
1.5 ใส่ปุ๋ย	500.33	593.00	1,093.33	1.59
1.6 ฉีดยาปราบศัตรูพืช	206.67	300.00	506.67	0.73
1.7 ถอนหญ้า พรวนดิน	1,250.00	2,590.00	3,840.00	5.57
1.8 ปักไม้กันล้ม	150.00	166.67	316.67	0.46
1.9 ให้น้ำ	0.00	4,042.50	4,042.50	5.86
1.10 พูนโคน	560.33	1,110.67	1,671.00	2.42
1.11 ตัดแต่งกอ	1,400.00	1,520.00	2,920.00	4.23
1.12 เก็บเกี่ยว	7,500.00	10,500.00	18,000.00	26.09
รวม	11,567.33	20,822.84	32,390.17	46.96
2. ค่าวัสดุ				
2.1 ค่าเมล็ดพันธุ์	-	-	-	-
2.2 ค่าปุ๋ยคอก	2,691.67	-	2,691.67	3.90
2.3 ค่าปุ๋ยชีวภาพ	2,616.67	-	2,616.67	3.79
2.4 ค่าปุ๋ยเคมี	12,833.2	-	12,833.2	18.60
2.5 ค่าสารเคมีปราบศัตรูพืช	1,086.22	-	1,086.22	1.57
2.6 ค่าเกลบ	2,933.33	-	2,933.33	4.25
2.7 ค่าฮอร์โมนพืช	986.67	-	986.67	1.43
2.8 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	3,331.33	-	3,331.33	4.83
2.9 ค่าไฟฟ้า	1,630.00	-	1,630.00	2.36
2.10 ค่าไม้รวกและเชือกกันล้ม	800.00	200.00	1,000.00	1.45
รวม	28,909.09	200.00	29,109.09	42.20

ตารางที่ 20 (ต่อ)

(หน่วย : บาทต่อไร่)

รายการ	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
3. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ				
3.1 ค่าไถดิน	-	-	-	-
3.2 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	1,265.76	-	1,265.76	1.83
3.3 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนระยะสั้น	-	470.74	470.74	0.68
รวม	1,265.76	470.74	1,736.50	2.52
รวมต้นทุนผันแปร	41,742.18	21,493.58	63,235.76	91.67
ต้นทุนคงที่				
1. ค่าภาษีที่ดิน	5.00	-	5.00	0.01
2. ค่าใช้ที่ดิน/ค่าเช่าที่ดิน	-	995.00	995.00	1.44
3. ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	2,630.86	2,630.86	3.81
4. ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนระยะยาว	-	2,112.25	2,112.25	3.06
รวมต้นทุนคงที่	5.00	5,738.11	5,743.11	8.33
รวมต้นทุนทั้งหมดต่อไร่	41,747.18	27,231.69	68,978.87	100.00

ที่มา: จากการคำนวณ

ต้นทุนการผลิตปีที่ 4

ต้นทุนการผลิตหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกรตัวอย่างในปีที่ 4 โดยภาพรวม (ตารางที่ 21) จะเห็นได้ว่า ต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย 64,595.15 บาทต่อไร่ โดยเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 39,700.61 บาทต่อไร่ และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 24,894.54 บาทต่อไร่ จากต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ยประกอบด้วย

ต้นทุนคงที่ทั้งหมดเฉลี่ย ซึ่งมาจากค่าใช้ที่ดิน ค่าภาษีที่ดิน ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนระยะยาวรวมเป็นเงิน 5,743.11 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.89 ของต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย ทั้งนี้เป็นต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 5.00 บาทต่อไร่ และเป็นต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 5,738.11 บาทต่อไร่

ต้นทุนผันแปรทั้งหมดเฉลี่ย 58,852.04 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 91.11 ของต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย ทั้งนี้เป็นต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 39,695.61 บาทต่อไร่ ซึ่งมีค่ามากกว่าต้นทุนผันแปร ที่ไม่เป็นเงินสด โดยต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 19,156.43 บาทต่อไร่

ในต้นทุนผันแปรเฉลี่ยของปีที่ 4 นี้ มีส่วนของค่าแรงงานในการใส่ปุ๋ย ถึงเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 29,756.66 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 46.07 ของต้นทุนรวมทั้งหมด ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่มากที่สุดในการปลูกหน่อไม้ฝรั่ง กิจกรรมที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดคือกิจกรรมการเก็บเกี่ยว คิดเป็นร้อยละ 25.49 ของต้นทุนรวมทั้งหมด และค่าวัสดุการเกษตร เช่น ค่าเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ แกลบ สารเคมีปราบศัตรูพืช ฮอร์โมน เป็นต้น เฉลี่ย 27,391.52 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 42.40 ของต้นทุนรวมทั้งหมด และค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนระยะสั้น เฉลี่ย 1,703.86 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.64 ของต้นทุนรวมทั้งหมด

ตารางที่ 21 โครงสร้างต้นทุนการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง อายุ 4 ปี ของเกษตรกรจังหวัดกาญจนบุรี

(หน่วย : บาทต่อไร่)

รายการ	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
ต้นทุนผันแปร				
1. ค่าแรงงาน				
1.1 เพาะต้นกล้า	-	-	-	-
1.2 เตรียมดิน	-	-	-	-
1.3 ปลุก	-	-	-	-
1.4 ทำสปริงเกอร์	-	-	-	-
1.5 ใส่ปุ๋ย	420.00	460.00	880.00	1.36
1.6 ฉีดยาปราบศัตรูพืช	230.00	240.00	470.00	0.73
1.7 ถอนหญ้า พรวนดิน	1,380.00	2,460.00	3,840.00	5.94
1.8 ปักไม้กันล้ม	80.00	175.00	255.00	0.39
1.9 ให้น้ำ	0.00	3,783.33	3,783.33	5.86
1.10 พูนโคน	573.33	1,000.00	1,573.33	2.44
1.11 ตัดแต่งกอ	1,166.67	1,320.00	2,486.67	3.85
1.12 เก็บเกี่ยว	7,188.33	9,280.00	16,468.33	25.49
รวม	11,038.33	18,718.33	29,756.66	46.07
2. ค่าวัสดุ				
2.1 ค่าเมล็ดพันธุ์	-	-	-	-
2.2 ค่าปุ๋ยคอก	2,766.67	-	2,766.67	4.28
2.3 ค่าปุ๋ยชีวภาพ	2,883.33	-	2,883.33	4.46
2.4 ค่าปุ๋ยเคมี	11,546.25	-	11,546.25	17.87
2.5 ค่าสารเคมีปราบศัตรูพืช	1,178.33	-	1,178.33	1.82
2.6 ค่าแกลบ	2,855.50	-	2,855.50	4.42
2.7 ค่าฮอร์โมนพืช	1,050.11	-	1,050.11	1.63
2.8 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	2,795.33	-	2,795.33	4.33
2.9 ค่าไฟฟ้า	1,490.00	-	1,490.00	2.31
2.10 ค่าไม้รวกและเชือกกันล้ม	826.00	-	826.00	1.28
รวม	27,391.52	0.00	27,391.52	42.40

ตารางที่ 21 (ต่อ)

(หน่วย : บาทต่อไร่)

รายการ	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
3. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ				
3.1 ค่าไถดิน	-	-	-	-
3.2 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	1,265.76	-	1,265.76	1.96
3.3 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนระยะสั้น	-	438.10	438.10	0.68
รวม	1,265.76	438.10	1,703.86	2.64
รวมต้นทุนผันแปร	39,695.61	19,156.43	58,852.04	91.11
ต้นทุนคงที่				
1. ค่าภาษีที่ดิน	5.00	-	5.00	0.01
2. ค่าใช้ที่ดิน/ค่าเช่าที่ดิน	-	995.00	995.00	1.54
3. ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	2,630.86	2,630.86	4.07
4. ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนระยะยาว	-	2,112.25	2,112.25	3.27
รวมต้นทุนคงที่	5.00	5,738.11	5,743.11	8.89
รวมต้นทุนทั้งหมดต่อไร่	39,700.61	24,894.54	64,595.15	100.00

ที่มา: จากการคำนวณ

ต้นทุนการผลิตปีที่ 5

ต้นทุนการผลิตหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกรตัวอย่างในปีที่ 5 โดยภาพรวม (ตารางที่ 22) จะเห็นว่า ต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย 61,195.15 บาทต่อไร่ โดยเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 37,368.59 บาทต่อไร่ และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 23,826.56 บาทต่อไร่ จากต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ยประกอบด้วย

ต้นทุนคงที่ทั้งหมดเฉลี่ย ซึ่งมาจากค่าใช้ที่ดิน ค่าภาษีที่ดิน ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนระยะยาวรวมเป็นเงิน 5,743.11 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.38 ของต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย ทั้งนี้เป็นต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 5.00 บาทต่อไร่ และเป็นต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 5,738.11 บาทต่อไร่

ต้นทุนผันแปรทั้งหมดเฉลี่ย 55,452.04 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 90.62 ของต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย ทั้งนี้เป็นต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 37,363.59 บาทต่อไร่ ซึ่งมีค่ามากกว่าต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด โดยต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 18,088.45 บาทต่อไร่

ในต้นทุนผันแปรเฉลี่ยมีส่วนของค่าแรงงานในการใส่ปุ๋ยถึงเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 26,308.00 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 42.99 ของต้นทุนรวมทั้งหมด และค่าวัสดุการเกษตร เช่น ค่าเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ แกลบ สารเคมีปราบศัตรูพืช ฮอร์โมน เป็นต้น เฉลี่ย 27,465.49 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 44.88 ของต้นทุนรวมทั้งหมด ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่มากที่สุดในการปลูกหน่อไม้ฝรั่ง และพบว่าค่าใช้จ่ายที่มากที่สุดนั้นคือ ค่าปุ๋ยเคมี คิดเป็นร้อยละ 17.95 ของต้นทุนรวมทั้งหมด และค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนระยะสั้น เฉลี่ย 1,678.55 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.74 ของต้นทุนรวมทั้งหมด

ตารางที่ 22 โครงสร้างต้นทุนการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง อายุ 5 ปี ของเกษตรกรจังหวัดกาญจนบุรี

(หน่วย : บาทต่อไร่)

รายการ	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
ต้นทุนผันแปร				
1. ค่าแรงงาน				
1.1 เพาะต้นกล้า	-	-	-	-
1.2 เตรียมดิน	-	-	-	-
1.3 ปลุก	-	-	-	-
1.4 ทำสปริงเกอร์	-	-	-	-
1.5 ใส่ปุ๋ย	450.00	386.67	836.67	1.37
1.6 ฉีดยาปราบศัตรูพืช	250.00	263.33	513.33	0.84
1.7 ถอนหญ้า พรวนดิน	1,450.00	2,016.66	3,466.66	5.66
1.8 ปักไม้กั้นล้ม	103.33	179.67	283.00	0.46
1.9 ให้น้ำ	0.00	3,408.33	3,408.33	5.57
1.10 พูนโคน	610.67	736.00	1,346.67	2.20
1.11 ตัดแต่งกอ	926.67	1,346.67	2,273.34	3.71
1.12 เก็บเกี่ยว	5,500.00	8,680.00	14,180.00	23.17
รวม	9,290.67	17,017.33	26,308.00	42.99
2. ค่าวัสดุ				
2.1 ค่าเมล็ดพันธุ์	-	-	-	-
2.2 ค่าปุ๋ยคอก	2,850.00	383.33	3,233.33	5.28
2.3 ค่าปุ๋ยชีวภาพ	2,750.00	-	2,750.00	4.49
2.4 ค่าปุ๋ยเคมี	10,986.50	-	10,986.50	17.95
2.5 ค่าสารเคมีปราบศัตรูพืช	1,339.50	-	1,339.50	2.19
2.6 ค่าแกลบ	3,012.50	-	3,012.50	4.92
2.7 ค่าฮอร์โมนพืช	794.83	-	794.83	1.30
2.8 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	2,842.00	-	2,842.00	4.64
2.9 ค่าไฟฟ้า	1450.00	-	1450.00	2.37
2.10 ค่าไม้รวกและเชือกกั้นล้ม	781.83	275.00	1056.83	1.73
รวม	26,807.16	658.33	27,465.49	44.88

ตารางที่ 22 (ต่อ)

(หน่วย : บาทต่อไร่)

รายการ	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
3. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ				
3.1 ค่าไถดิน	-	-	-	-
3.2 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	1,265.76	-	1,265.76	2.07
3.3 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนระยะสั้น	-	412.79	412.79	0.67
รวม	1,265.76	412.79	1,678.55	2.74
รวมต้นทุนผันแปร	37,363.59	18,088.45	55,452.04	90.62
ต้นทุนคงที่				
1. ค่าภาษีที่ดิน	5.00	-	5.00	0.01
2. ค่าใช้ที่ดิน/ค่าเช่าที่ดิน	-	995.00	995.00	1.63
3. ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	2,630.86	2,630.86	4.30
4. ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนระยะยาว	-	2,112.25	2,112.25	3.45
รวมต้นทุนคงที่	5.00	5,738.11	5,743.11	9.38
รวมต้นทุนทั้งหมดต่อไร่	37,368.59	23,826.56	61,195.15	100.00

ที่มา: จากการคำนวณ

ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยรวมทุกอายุตั้งแต่ปีที่ 1-5

ต้นทุนการผลิตหน่อไม้ฝรั่งเฉลี่ยรวมทุกอายุของเกษตรกรตัวอย่างตั้งแต่ปีที่ 1-5 โดยภาพรวม (ตารางที่ 23) จะเห็นได้ว่า ต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย 61,062.92 บาทต่อไร่ โดยเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 36,709.67 บาทต่อไร่ และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 24,353.26 บาทต่อไร่ จากต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ยประกอบด้วย

ต้นทุนคงที่ทั้งหมดเฉลี่ย ซึ่งมาจากค่าใช้ที่ดิน ค่าภาษีที่ดิน ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนระยะยาวรวมเป็นเงิน 5,743.11 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.41 ของต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย ทั้งนี้เป็นต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 5.00 บาทต่อไร่ และเป็นต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 5,738.11 บาทต่อไร่

ต้นทุนผันแปรทั้งหมดเฉลี่ย 55,319.81 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 90.59 ของต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ย ทั้งนี้เป็นต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 36,704.67 บาทต่อไร่ ซึ่งมีค่ามากกว่าต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด โดยต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 18,615.15 บาทต่อไร่

ในต้นทุนผันแปรเฉลี่ยรวมทุกอายุตั้งแต่ปีที่ 1-5 นี้ มีส่วนของค่าแรงงานในการเพาะต้นกล้าถึงเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 27,355.24 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 44.80 ของต้นทุนรวมทั้งหมด ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่มากที่สุดในการปลูกหน่อไม้ฝรั่ง เนื่องจากหน่อไม้ฝรั่งเป็นพืชผักที่ต้องดูแลเอาใจใส่อย่างมาก กิจกรรมที่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดคือกิจกรรมการเก็บเกี่ยว คิดเป็นร้อยละ 23.11 ของต้นทุนรวมทั้งหมด และค่าวัสดุการเกษตร เช่น ค่าเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ แกลบ สารเคมีปราบศัตรูพืช ฮอร์โมน เป็นต้น เฉลี่ย 26,210.00 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 42.92 ของต้นทุนรวมทั้งหมด และค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าไถดิน ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนระยะสั้น เฉลี่ย 1,754.57 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.87 ของต้นทุนรวมทั้งหมด

ตารางที่ 23 โครงสร้างต้นทุนการผลิตหน่อไม้ฝรั่งเฉลี่ยรวมทุกอายุตั้งแต่ปีที่ 1-5

(หน่วย : บาทต่อไร่)

รายการ	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
ต้นทุนผันแปร				
1. ค่าแรงงาน				
1.1 เพาะต้นกล้า	80.00	129.33	209.33	0.34
1.2 เตรียมดิน	88.00	118.00	206.00	0.34
1.3 ปลุก	64.00	96.00	160.00	0.26
1.4 ทำสปริงเกอร์	48.00	78.67	126.67	0.21
1.5 ใส่ปุ๋ย	408.67	448.07	856.74	1.40
1.6 ฉีดยาปราบศัตรูพืช	215.33	271.33	486.66	0.80
1.7 ถอนหญ้า พรวนดิน	1,244.80	2,355.63	3,600.43	5.90
1.8 ปักไม้กั้นล้ม	117.73	209.07	326.80	0.54
1.9 ให้น้ำ	0.00	3,674.43	3,674.43	6.02
1.10 พูนโคน	560.87	871.07	1,431.94	2.35
1.11 ตัดแต่งกอ	972.67	1,192.80	2,165.47	3.55
1.12 เก็บเกี่ยว	5,697.67	8,413.10	14,110.77	23.11
รวม	9,497.74	17,857.50	27,355.24	44.80
2. ค่าวัสดุ				
2.1 ค่าเมล็ดพันธุ์	216.67	66.67	283.33	0.46
2.2 ค่าปุ๋ยคอก	2,566.67	184.17	2,750.84	4.50
2.3 ค่าปุ๋ยชีวภาพ	2,376.67	-	2,376.67	3.89
2.4 ค่าปุ๋ยเคมี	10,912.41	-	10,912.41	17.87
2.5 ค่าสารเคมีปราบศัตรูพืช	1,141.71	-	1,141.71	1.87
2.6 ค่าแกลบ	2,698.83	-	2,698.83	4.42
2.7 ค่าฮอร์โมนพืช	889.33	-	889.33	1.46
2.8 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	2,781.06	-	2,781.06	4.55
2.9 ค่าไฟฟ้า	1,407.67	-	1,407.67	2.31
2.10 ค่าไม้รวกและเชือกกันล้ม	873.15	95	968.15	1.59
รวม	25,864.17	345.84	26,210.00	42.92

ตารางที่ 23 (ต่อ)

(หน่วย : บาทต่อไร่)

รายการ	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
3. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ				
3.1 ค่าไถดิน	77.00	-	77.00	0.13
3.2 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	1,265.76	-	1,265.76	2.07
3.3 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนระยะสั้น	-	411.81	411.81	0.67
รวม	1,342.76	411.81	1,754.57	2.87
รวมต้นทุนผันแปร	36,704.67	18,615.15	55,319.81	90.59
ต้นทุนคงที่				
1. ค่าภาษีที่ดิน	5.00	-	5.00	0.01
2. ค่าใช้ที่ดิน/ค่าเช่าที่ดิน	-	995.00	995.00	1.63
3. ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	2,630.86	2,630.86	4.31
4. ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนระยะยาว	-	2,112.25	2,112.25	3.46
รวมต้นทุนคงที่	5.00	5,738.11	5,743.11	9.41
รวมต้นทุนทั้งหมดต่อไร่	36,709.67	24,353.26	61,062.92	100.00

ที่มา: จากการคำนวณ

รายได้และกำไรจากการลงทุนผลิตหน่อไม้ฝรั่ง

การลงทุนปลูกหน่อไม้ฝรั่งอายุ 1 ปี เนื่องจากผลผลิตที่เก็บได้มีระยะเวลาเพียง 2-4 เดือน ทำให้ผลตอบแทนน้อยกว่าปีอื่น เกษตรกรสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เฉลี่ย 933.86 กิโลกรัมต่อไร่ มีรายได้เท่ากับ 30,416.65 บาทต่อไร่ มีต้นทุนผันแปร 44.68 บาทต่อกิโลกรัม มีต้นทุนทั้งหมด 50.83 บาทต่อกิโลกรัม มีรายได้เหนือต้นทุนผันแปรเท่ากับ -11,306.98 บาทต่อไร่ มีรายได้เหนือต้นทุนที่เป็นเงินสดเท่ากับ 2,337.29 บาทต่อไร่ และมีกำไรสุทธิเท่ากับ -17,050.09 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 24)

การลงทุนปลูกหน่อไม้ฝรั่งอายุ 2 ปี เป็นปีแรกที่สามารถเก็บผลผลิตได้ทั้งปี โดยมีระยะเวลาเก็บประมาณ 2 เดือน พักต้นประมาณ 1 เดือน รวมระยะเวลาเก็บเกี่ยวทั้งปีจะเก็บผลผลิต

ได้ 8 เดือนเกษตรกรสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เฉลี่ย 3,124.37 กิโลกรัมต่อไร่ มีรายได้เท่ากับ 110,513.96 บาทต่อไร่ มีต้นทุนผันแปร 18.35 บาทต่อกิโลกรัม มีต้นทุนทั้งหมด 20.19 บาทต่อกิโลกรัม มีรายได้เหนือต้นทุนผันแปรเท่ากับ 53,178.44 บาทต่อไร่ มีรายได้เหนือต้นทุนที่เป็นเงินสดเท่ากับ 73,861.42 บาทต่อไร่ และมีกำไรสุทธิเท่ากับ 47,435.33 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 24)

การลงทุนปลูกหน่อไม้ฝรั่งอายุ 3 ปี เป็นปีที่ได้รับผลตอบแทนจากการปลูกหน่อไม้ฝรั่งสูงสุด เกษตรกรสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้สูงสุดเฉลี่ย 3,572.26 กิโลกรัมต่อไร่ มีรายได้สูงสุดเท่ากับ 128,542.10 บาทต่อไร่ มีต้นทุนผันแปร 17.70 บาทต่อกิโลกรัม มีต้นทุนทั้งหมด 19.31 บาทต่อกิโลกรัม มีรายได้เหนือต้นทุนผันแปรเท่ากับ 65,306.34 บาทต่อไร่ มีรายได้เหนือต้นทุนที่เป็นเงินสดเท่ากับ 86,794.92 บาทต่อไร่ และมีกำไรสุทธิเท่ากับ 59,563.23 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 24)

การลงทุนปลูกหน่อไม้ฝรั่งอายุ 4 ปี เป็นปีที่ได้รับผลตอบแทนจากการปลูกหน่อไม้ฝรั่งรองจากปีที่ 3 เกษตรกรสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เฉลี่ย 3,311.11 กิโลกรัมต่อไร่ มีรายได้เท่ากับ 116,386.55 บาทต่อไร่ มีต้นทุนผันแปร 17.77 บาทต่อกิโลกรัม มีต้นทุนทั้งหมด 19.51 บาทต่อกิโลกรัม มีรายได้เหนือต้นทุนผันแปรเท่ากับ 57,534.51 บาทต่อไร่ มีรายได้เหนือต้นทุนที่เป็นเงินสดเท่ากับ 76,685.94 บาทต่อไร่ และมีกำไรสุทธิเท่ากับ 51,791.40 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 24)

การลงทุนปลูกหน่อไม้ฝรั่งอายุ 5 ปี เป็นปีที่ได้รับผลตอบแทนจากการปลูกหน่อไม้ฝรั่งลดลงจากปีที่ 4 อย่างต่อเนื่อง เกษตรกรสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เฉลี่ย 2,894.10 กิโลกรัมต่อไร่ มีรายได้เท่ากับ 98,920.97 บาทต่อไร่ มีต้นทุนผันแปร 19.16 บาทต่อกิโลกรัม มีต้นทุนทั้งหมด 21.14 บาทต่อกิโลกรัม มีรายได้เหนือต้นทุนผันแปรเท่ากับ 43,468.93 บาทต่อไร่ มีรายได้เหนือต้นทุนที่เป็นเงินสดเท่ากับ 61,552.38 บาทต่อไร่ และมีกำไรสุทธิเท่ากับ 37,725.82 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 24)

ค่าเฉลี่ยรวมทุกอายุในการลงทุนปลูกหน่อไม้ฝรั่ง ตั้งแต่ปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 เกษตรกรสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เฉลี่ย 2,767.14 กิโลกรัมต่อไร่ มีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 96,956.05 บาทต่อไร่ มีต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 23.53 บาทต่อกิโลกรัม มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 26.20 บาทต่อกิโลกรัม มีรายได้เหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ยเท่ากับ 41,636.25 บาทต่อไร่ มีรายได้เหนือต้นทุนที่เป็นเงินสดเท่ากับ 60,246.39 บาทต่อไร่ และมีกำไรสุทธิเฉลี่ยเท่ากับ 35,893.14 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง ปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 และค่าเฉลี่ยรวมทุกอายุของเกษตรกรตัวอย่าง ในจังหวัดกาญจนบุรี

รายการ	อายุหน่อไม้ฝรั่ง					เฉลี่ยรวมทุกอายุ
	1 ปี	2 ปี	3 ปี	4 ปี	5 ปี	ปีที่ 1 - 5
ต้นทุนทั้งหมด (บาทต่อไร่)	47,466.74	63,078.63	68,978.87	64,595.15	61,195.15	61,062.92
ต้นทุนคงที่ทั้งหมด (บาทต่อไร่)	5,743.11	5,743.11	5,743.11	5,743.11	5,743.11	5,743.11
ต้นทุนผันแปรทั้งหมด (บาทต่อไร่)	41,723.63	57,335.52	63,235.76	58,852.04	55,452.04	55,319.81
ต้นทุนทั้งหมดที่เป็นเงินสด (บาทต่อไร่)	28,079.36	36,652.54	41,747.18	39,700.61	37,368.59	36,709.67
ต้นทุนผันแปรต่อกิโลกรัม (บาท)	44.68	18.35	17.70	17.77	19.16	23.53
ต้นทุนทั้งหมดต่อกิโลกรัม (บาท)	50.83	20.19	19.31	19.51	21.14	26.20
ผลผลิต (กิโลกรัมต่อไร่)	933.86	3,124.37	3,572.26	3,311.11	2,894.10	2,767.14
ราคาผลผลิตเฉลี่ย (บาทต่อกิโลกรัม)	32.57	35.37	35.98	35.15	34.18	34.65
รายได้ (บาทต่อไร่)	30,416.65	110,513.96	128,542.10	116,386.55	98,920.97	96,956.05
รายได้เหนือต้นทุนผันแปร (บาทต่อไร่)	-11,306.98	53,178.44	65,306.34	57,534.51	43,468.93	41,636.25
รายได้เหนือต้นทุนที่เป็นเงินสด (บาทต่อไร่)	2,337.29	73,861.42	86,794.92	76,685.94	61,552.38	60,246.39
กำไรสุทธิ (บาทต่อไร่)	-17,050.09	47,435.33	59,563.23	51,791.40	37,725.82	35,893.14

หมายเหตุ: ราคาหน่อไม้ฝรั่งในเกรดที่บริษัทรับซื้อ (เกรด A ตูม 25 ซม. = 60 บาท, เกรด A ตูม 20 ซม. = 40 บาท, เกรด A บาท 25 ซม. = 46 บาท, เกรด S 20 ซม. = 32 บาท)

ราคาหน่อไม้ฝรั่งตกเกรด (เกรด A ตกเกรด = 25 บาท, เกรด B ตกเกรด = 15 บาท, เกรด Z (ฟอย) = 4 บาท)

ที่มา: จากการสำรวจและการคำนวณ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุนผลิตหน่อไม้ฝรั่ง

ส่วนนี้ จะวิเคราะห์ผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุนผลิตหน่อไม้ฝรั่ง ในระยะเวลา 5 ปี เมื่อคิดถึงค่าของเงินตามเวลาหรือเมื่อมีเวลาเข้ามาเกี่ยวข้อง และมีการวิเคราะห์ถึงความเสี่ยงและความไม่แน่นอนซึ่งจะทำการวิเคราะห์จากผลการวิเคราะห์ค่าความแปรเปลี่ยน (Switching Value) ของต้นทุนและรายได้จากการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง โดยการวิเคราะห์อยู่ภายใต้ข้อสมมติ ดังนี้

1. กำหนดอายุของโครงการผลิตหน่อไม้ฝรั่งเท่ากับ 5 ปี
2. พันธุ์หน่อไม้ฝรั่งที่ทำการศึกษาคือพันธุ์ร็อคอิมพัรฟ์ และพันธุ์ลือกอิมพิเรียล
3. พื้นที่การผลิตหน่อไม้ฝรั่งเท่ากับ 2.42 ไร่
4. ใช้อัตราคิดลดร้อยละ 9
5. เครื่องมือและอุปกรณ์อื่นๆ ได้แก่ มีด จอบ เสียม เป็นอุปกรณ์ที่มีอยู่แล้วก่อนเริ่มโครงการ และมีค่าซากเมื่อสิ้นโครงการเท่ากับศูนย์ จึงไม่นำมารวมไว้ในต้นทุน
6. กำหนดให้มูลค่าซากของเครื่องมือและอุปกรณ์ในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งมีค่าเท่ากับศูนย์

ค่าใช้จ่ายในการลงทุนผลิตหน่อไม้ฝรั่ง

ค่าใช้จ่ายในการลงทุนผลิตหน่อไม้ฝรั่ง ขนาด 2.42 ไร่ ประกอบด้วยค่าใช้จ่าย 2 ประเภท ได้แก่ ค่าใช้จ่ายหลักในการลงทุน เป็นค่าใช้จ่ายเริ่มต้นของการลงทุนในการซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการเกษตร เช่น รถไถเดินตาม ระบบสปริงเกอร์ เครื่องพ่นสารเคมี เครื่องสูบน้ำ เป็นต้น โดยมีค่าใช้จ่ายในการลงทุนเท่ากับ 113,200 บาท ดังรายละเอียดได้กล่าวไว้แล้วในหน้า 46-47 และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิต ประกอบด้วย ค่าแรงงาน ค่าวัสดุการเกษตร ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร และค่าไถดิน โดยมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ตั้งแต่ปีที่ 1-5 เท่ากับ 67,842.55 88,687.04 101,016.07 96,063.38 และ 90,419.89 บาท (ตารางที่ 25)

รายได้ในการลงทุนผลิตหน่อไม้ฝรั่ง

ในการลงทุนผลิตหน่อไม้ฝรั่ง เกษตรกรจะมีรายได้จากการขายผลผลิตทุกวันในระยะเก็บเกี่ยว ซึ่งวิธีการคำนวณรายได้หาได้จากปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้แยกตามเกรด คูณด้วยราคาผลผลิตแยกตามเกรดที่กำหนดราคาไว้ตามสัญญา โดยผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้ขนาด 2.42 ไร่ ตั้งแต่ปีที่ 1-5 เท่ากับ 2,259.94 7,560.98 8,644.87 8,012.89 และ 7,003.72 กิโลกรัม (ตารางที่ 26) และเกษตรกรมีรายได้จากการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง ขนาด 2.42 ไร่ ตั้งแต่ปีที่ 1-5 เท่ากับ 73,608.29 267,443.78 311,071.88 281,655.45 และ 239,388.75 บาท (ตารางที่ 27) จะเห็นได้ว่าในปีที่ 3 เกษตรกรจะมีรายได้จากการขายผลผลิตสูงที่สุด และเริ่มลดลงเรื่อยๆ จนถึงปีที่ 5

เมื่อทำการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางการเงินโดยใช้อัตราคิดลดร้อยละ 9 ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยของ (ธ.ก.ส.) พบว่า มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทน (PVB) มีค่าเท่ากับ 940,829.11 บาท มูลค่าปัจจุบันของต้นทุน(PVC) มีค่าเท่ากับ 454,906.44 บาท ทำให้มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิ (NPV) มีค่าเท่ากับ 485,922.67 บาท อัตราส่วนมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนต่อต้นทุน (BCR) มีค่าเท่ากับ 2.07 บาท และอัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ(IRR) มีค่าเท่ากับ 86.04% (ตารางที่ 28) แสดงว่าการลงทุนปลูกหน่อไม้ฝรั่งให้ผลตอบแทนคุ้มค่ากับการลงทุน เนื่องจากมีค่า NPV เป็นบวก ซึ่งหมายความว่าเมื่อลงทุนในโครงการนี้แล้วให้ผลตอบแทนเมื่อคิดเป็นมูลค่าปัจจุบันสูงกว่ามูลค่าปัจจุบันของต้นทุนที่จ่ายออกไปตลอดอายุโครงการจึงก่อให้เกิดกำไร และเมื่อพิจารณาดัชนีชี้วัด BCR ซึ่งมีค่ามากกว่า 1 แสดงว่า ผลรวมมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนที่ได้รับมีค่ามากกว่าผลรวมมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายตลอดอายุโครงการร้อยละ 107 หรือกล่าวได้ว่าลงทุนไป 1 บาท จะได้ผลตอบแทน 2.07 บาท หรือมีกำไร 1.07 บาท ส่วนดัชนีชี้วัด IRR ที่ได้เท่ากับ 86.04 % หมายความว่า อัตราผลตอบแทนที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนเท่ากับมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนตลอดโครงการมีค่าสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยที่เกษตรกรจ่ายคืนให้แก่สถาบันการเงินมาก แสดงว่าการลงทุนนี้ให้ผลตอบแทนทางการเงินสูงและมีความเป็นไปได้ที่จะแนะนำหรือส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาปลูกหน่อไม้ฝรั่ง แต่ก็มีปัจจัยในการปลูกหน่อไม้ฝรั่งอยู่ด้วยหลายประการที่เกษตรกรจะต้องพิจารณาร่วมด้วยว่าจะทำการผลิตหน่อไม้ฝรั่งได้หรือไม่ ทั้งเกษตรกรที่ปลูกอยู่เดิม หรือเกษตรกรรายใหม่ที่สนใจจะลงทุน ซึ่งจากการสำรวจและสัมภาษณ์เกษตรกรในท้องที่ที่ทำการศึกษพบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่งไม่เพิ่มพื้นที่ในการปลูกหน่อไม้ฝรั่ง คือปัจจัยด้านแรงงานเนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้แรงงานในครอบครัว ซึ่งแรงงานในครอบครัวเฉลี่ยเท่ากับ 2.63 คน และอัตราค่าจ้างแรงงานค่อนข้างสูง เกษตรกรจึงไม่ค่อยจ้างแรงงาน นอกจากนี้ปัจจัยด้านแหล่งน้ำก็มีความสำคัญ เนื่องจากการปลูกหน่อไม้ฝรั่งจะต้องมีการให้น้ำอย่างสม่ำเสมอตลอดทั้งปี จึงจะทำให้ผลผลิตอยู่ในเกรดที่ต้องการ

